

LATVIJAS NACIONĀLĀ ARHĪVA
2015. GADA
PUBLISKAIS PĀRSKATS

Rīga 2016

Satura rādītājs

1. Pamatinformācija	3
1.1. Latvijas Nacionālā arhīva juridiskais statuss	3
1.2. LNA darbības mērķis un funkcijas	3
1.3. Ārējo normatīvo aktu izstrāde.....	4
2. LNA darbības rezultāti un sniegtie publiskie pakalpojumi.....	5
2.1. Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības uzraudzība un kontrole.....	5
2.2. Dokumentu pieejamība	8
2.3. Lasītavu pakalpojumi.....	10
2.4. Pieprasījumu izpilde.....	10
2.5. Dokumentu popularizēšana un komunikācija ar sabiedrību	11
2.6. Dokumentu saglabāšana.....	17
2.8. Projekti.....	19
3. Starptautiskā sadarbība	20
4. Sadarbība ar nevalstisko sektoru.....	21
5. Personāls	21
6. Finanšu resursi	23

1. Pamatinformācija

1.1. Latvijas Nacionālā arhīva juridiskais statuss

Latvijas Nacionālais arhīvs (turpmāk- LNA) ir kultūras ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā.

LNA sastāvā ir funkcionālās un teritoriālās struktūrvienības, kuru darbība aptver visu Latvijas teritoriju.

LNA uzdevumu izpildi veica šādas struktūrvienības:

- Personāla vadības nodaļa;
- Finanšu analīzes un pārskatu nodaļa;
- Attīstības plānošanas nodaļa;
- Izziņu un dokumentu izmantošanas nodaļa;
- Informācijas tehnoloģiju nodaļa;
- Tehniskā nodrošinājuma nodaļa;
- Arhīvu inspekcija;
- Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības departaments (IDAPD);
- Dokumentu preventīvās saglabāšanas departaments (DPSD);
- Latvijas Valsts vēstures arhīvs (LVVA);
- Latvijas Valsts arhīvs (LVA);
- Latvijas Valsts Kinofotofonodokumentu arhīvs (LVKFFDA);
- Personāla dokumentu valsts arhīvs (PDVA);
- Latvijas Nacionālā arhīva bibliotēka
- Alūksnes zonālais valsts arhīvs (Alūksnes ZVA);
- Cēsu zonālais valsts arhīvs (Cēsu ZVA);
- Daugavpils zonālais valsts arhīvs (Daugavpils ZVA);
- Jēkabpils zonālais valsts arhīvs (Jēkabpils ZVA);
- Jelgavas zonālais valsts arhīvs (Jelgavas ZVA);
- Liepājas zonālais valsts arhīvs (Liepājas ZVA);
- Rēzeknes zonālais valsts arhīvs (Rēzeknes ZVA);
- Siguldas zonālais valsts arhīvs (Siguldas ZVA);
- Tukuma zonālais valsts arhīvs (Tukuma ZVA);
- Valmieras zonālais valsts arhīvs (Valmieras ZVA);
- Ventspils zonālais valsts arhīvs (Ventspils ZVA).

1.2. LNA darbības mērķis un funkcijas

LNA darbības virsmērķis ir sekmēt sabiedrības dzīves kvalitātes uzlabošanu, valsts un pašvaldību institūciju operatīvu darbību, uz zināšanām balstītu industriju attīstību, mērķtiecīgi uzkrājot un saglabājot nacionālo dokumentāro mantojumu (turpmāk – NDM) un nodrošinot tā pieejamību un izmantošanu visas sabiedrības interesēs.

LNA funkcijas

1. Uzkrāt Latvijā un ārpus Latvijas radītus dokumentus ar arhīvisko vērtību.
2. Nodrošināt LNA glabāto dokumentu pieejamību, veicot to izvērtēšanu, aprakstīšanu un uzziņu sistēmu veidošanu.
3. Pieņemt glabāšanā un saglabāt LNA uzkrātos dokumentus ar arhīvisko vērtību, veidot nodrošinājuma kopiju un izmantošanas kopiju fondu.
4. Nodrošināt arhīva dokumentu pieejamību un izmantošanu, popularizēšanu un sabiedrības informēšanu, izsniegt arhīva izziņas, apliecinātas dokumentu kopijas, izrakstus un norakstus.
5. Izvērtēt dokumentus Arhīvu likumā noteiktajā kārtībā.

6. Uzraudzīt dokumentu pārvaldības kārtības ievērošanu institūcijās un -Arhīvu likumā noteiktajos gadījumos - akreditētos privātos arhīvos, sniedzot metodisko palīdzību dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā.

7. Veikt pārbaudes institūcijās dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā un - Arhīvu likumā noteiktajos gadījumos - akreditētos privātos arhīvos dokumentu pārvaldības un NDM saglabāšanas, pieejamības un izmantošanas jautājumos, izskatīt administratīvo pārkāpumu lietas un uzlikt administratīvos sodus.

8. Akreditēt privātus arhīvus.

9. Veikt pētījumus un metodisko darbu dokumentu un arhīvu pārvaldības jomā.

10. Izsniegt rakstveida licences to LNA uzkrāto dokumentu izmantošanai, kuru autortiesības vai blakustiesības pieder valstij.

11. Izveidot un uzturēt nepieciešamās informācijas sistēmas LNA funkciju veikšanai.

LNA galvenie uzdevumi 2015. gadam bija šādi:

- arhīva darba procedūru noteikšana, pilnveidojot tās atbilstoši normatīvo aktu un VVAIS prasībām;
- VVAIS 2. kārtā radīto e-pakalpojumu ieviešana;
- Latvijas pozitīvā tēla veidošana ar kultūras diplomātijas līdzekļiem, organizējot Latvijas prezidentūras ES Padomes pasākumus arhīvu jomā;
- LNA speciālistu profesionālās pilnveides iespēju paplašināšana;
- finansējuma piesaiste NDM digitālo resursu veidošanai.

1.3. Ārējo normatīvo aktu izstrāde

2015. gadā LNA piedalījās grozījumu Arhīvu likumā izstrādē (Nr. 308/LP12), kuru izsludināja 22.03.2016. Grozījumu mērķis bija atteikties no arhīvu speciālistu sertifikācijas kā neatbilstošas ES direktīvai 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū, kā arī sakārtot likuma normas atbilstoši jaunajam Publiskās personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likumam, kā arī precizēt normas par Valsts vienoto arhīvu informācijas sistēmu

Lai izvērtētu jautājumu par iespēju samazināt ilglaicīgi glabājamo personāla dokumentu glabāšanas termiņus un samazinātu administratīvo slogu šo dokumentu glabāšanā privātajām un publiskajām personām, LNA Kultūras ministrijai sagatavoja projektu informatīvajam ziņojumam “Par administratīvā sloga mazināšanu un administratīvo procedūru vienkāršošanu privātā sektora darbības dokumentēšanas un dokumentu glabāšanas jomā” (VSS VSS-703). Ziņojumu pieņēma 10.11.2015. Darbs turpināsies 2016. gadā, izdarot grozījumus likumos. Piemēram, likuma “Par grāmatvedību” 10. pantā tiks mainīta prasība glabāt dokumentu par aprēķināto mēnešalgu glabāšanas termiņu no 75 uz 10 gadiem.

Arhīvu padomes 03.06.2015. sēdē tika apstiprinātas „Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2015.-2020. gadam “Radošā Latvija””: Arhīvu nozares stratēģija 2015. – 2020.gadam. Dokumentu un arhīvu pārvaldība. Nacionālais dokumentārais mantojums”, kurā tika noteiktas prioritātes un attīstības virzieni dokumentu un arhīvu pārvaldības, NDM veidošanas, uzkrāšanas, izvērtēšanas, saglabāšanas, pieejamības un izmantošanas jomā no 2015. līdz 2020.gadam.

2. LNA darbības rezultāti un sniegtie publiskie pakalpojumi

LNA darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji:

1. tabula

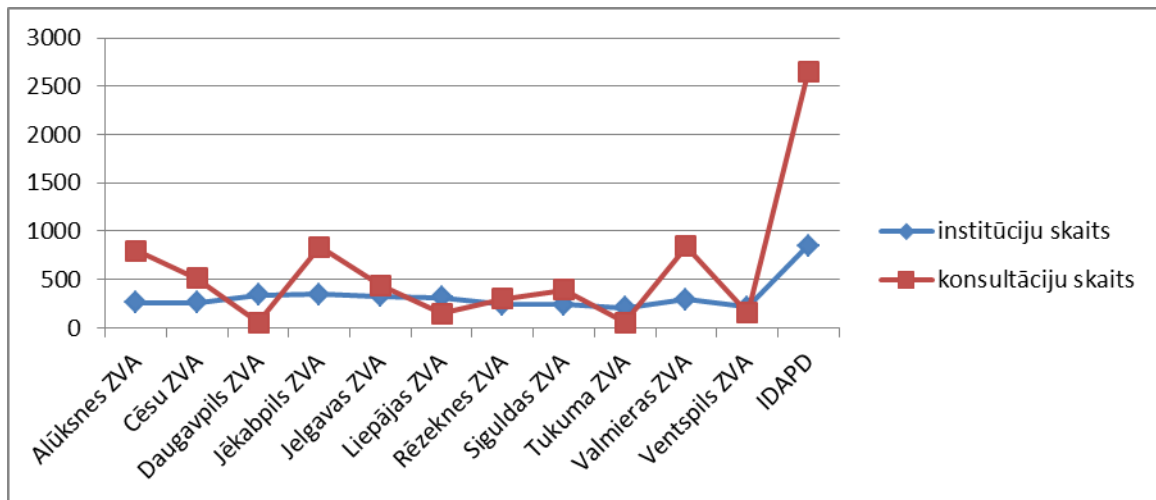
Politikas rezultāti	Rādītāji	Izpilde
Apmierināta sabiedrības prasība pēc kvalitatīviem valsts arhīvu pakalpojumiem un to pieejamība sabiedrībai	Sabiedrības apmierinātības līmenis ar LNA sniegtajiem pakalpojumiem	93%
	Apmeklējumu skaits	35 tūkst.
	Izmantoto glabājamo vienību skaits	360.5 tūkst.
Darbības rezultāti		
Sabiedrībai pieejams kultūras mantojums	LNA glabājamo vienību skaita pieaugums	136 tūkst.
	LNA uzraudzībā esošo institūciju skaits	3.9 tūkst.
	Restaurēto kultūras mantojuma vienību skaits LNA	3 tūkst.
	Izsniegto izziņu skaits	20.5 tūkst.

2.1. Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības uzraudzība un kontrole

Pārskata periodā LNA uzskaitē bija 3890 valsts institūcijas un to teritoriālās struktūrvienības, pašvaldības un to institūcijas, kapitālsabiedrības un nevalstiskās organizācijas.

Lai nodrošinātu NDM papildināšanu, tika veikta institūciju dokumentu izvērtēšana, lietu nomenklatūru saskaņošana, uzraudzīta un vadīta dokumentu aprakstīšana, sniegta metodiskā palīdzība dokumentu un arhīvu pārvaldībā.

Pārskata gadā sniegta 7.3 tūkst. konsultācijas institūcijām par dokumentu aprakstīšanas jautājumiem, par lietu nomenklatūru sastādīšanu un dokumentu glabāšanas termiņu noteikšanu un dokumentu izvērtēšanu, novadīti 42 semināri par Arhīva likumā un Ministru kabineta 06.11.2012. noteikumos Nr.748 „Dokumentu un arhīvu pārvaldības noteikumi” noteikto normu skaidrojumiem. Semināri novadīti AS „Latvenergo”, prokuratūru darbiniekiem, Vidzemes plānošanas reģiona ES atbalstīto projektu speciālistiem, kā arī pašvaldību, bāriņtiesu, izglītības un kultūras institūciju darbiniekiem, VZD un zemes komisiju pārstāvjiem. Skaidrojot elektroniskās arhivēšanas jautājumus arhīva speciālisti piedalījās IKT forumā, pasākumā „Big Event” par dokumentu digitalizāciju, DocLogic klientu seminārā.

1.att.Konsultācijas institūcijām

Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības uzraudzības darbu joprojām ietekmēja reformas valsts pārvaldē, institūciju reorganizēšana, likvidācija, apvienošana, kā rezultātā mainījās arhīva uzraugāmo institūciju skaits un neplānoti palielinājās pieņemamo dokumentu apjoms. 80.5% no 2015. gadā valsts glabāšanā pieņemtajiem dokumentiem saņemti no likvidētajām un reorganizētajām valsts un pašvaldības institūcijām un likvidētajiem privāto tiesību subjektiem, kas ir par 10% vairāk kā 2014.gadā.

Institūciju iesniegto dokumentu klasifikācijas shēmu, glabāšanas termiņu sarakstu, lietu nomenklatūru un arhīva uzziņu sistēmu saskaņošanai, dokumentu un arhīvu pārvaldības jautājumu risināšanai LNA darbojas Dokumentu un arhīvu pārvaldības ekspertu komisija ar apakškomisijām LNA struktūrvienībās – valsts arhīvos, zonālajos valsts arhīvos un Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības departamentā.

2015.gadā notikušas 7 LNA Dokumentu un arhīvu pārvaldības ekspertu komisijas sēdes un 212 apakškomisiju sēdes. Sēdēs tika izskatītas institūciju lietu nomenklatūras un atsevišķu dokumentu grupu glabāšanas termiņu jautājumi, dokumentu uzskaites saraksti un akti par dokumentu atlasī iznīcināšanai u.c.

Kopumā saskaņotas 1196 institūciju (30.7% no uzskaitē esošajām) lietu nomenklatūras. Darbs noritēja atbilstoši 2015.gada plānam.

Viena no 2015.gada prioritātēm dokumentu un arhīvu pārvaldībā bija institūciju informācijas sistēmās esošo elektronisko datu un dokumentu izvērtēšana, attiecīgi nodrošinot, lai saskaņošanai iesniegtajās lietu nomenklatūrās tiktu iekļauti konkrētās institūcijas pārziņā esošo informācijas sistēmu dati un dokumenti. Tāpat uzsākta foto, audivizuālo, skaņas dokumentu apzināšana institūcijās un nodrošināta to iekļaušana saskaņošanai iesniegtajās lietu nomenklatūrās. Izstrādāta Atzinuma forma foto, audivizuālo, skaņas dokumentu apzināšanai un izvērtēšanai, ar LNA rīkojumu noteikta kārtība minēto dokumentu veidu apzināšanai, izvērtēšanai un aprakstīšanai. Tāpat ar LNA rīkojumu noteikta kārtība par līguma „Par elektronisko/audiovizuālo/foto/skaņas dokumentu nodošanu pastāvīgā valsts glabāšanā” ieviešanu darbā.

LNA struktūrvienību LNA Dokumentu un arhīvu pārvaldības ekspertu apakškomisijās apstiprināti 1936 institūciju uzskaites saraksti, institūcijās nodošanai valsts arhīvos sagatavoti 281.7 tūkst. glabājamo vienību, akceptēta 1 milj. 890.2 tūkst. glabājamo vienību, kurām beidzies glabāšanas termiņš, iznīcināšana.

Lai 2016.gadā nodrošinātu statistiskās informācijas vākšanu par institūciju arhīva fondiem un dokumentu saglabāšanas apstākļiem izstrādāta un saskaņota Arhīva pases veidlapa.

Institūciju un privāto tiesību juridisko personu arhīva dokumentu sagatavošana glabāšanai

Viens no LNA sniegtajiem maksas pakalpojumiem ir institūcijas un privātās juridiskās personas arhīva dokumentu sagatavošana glabāšanai, kas ietver to izvērtēšanu, sakārtošanu, aprakstīšanu un citas darbības saskaņā ar līgumu katrā konkrētajā gadījumā.

Šo pakalpojumu LNA sniedza galvenokārt valsts un pašvaldību institūcijām, tai skaitā arī likvidācijas un reorganizācijas procesā esošajām, kam atbilstoši Arhīvu likuma 7.pantam dokumenti jānodod glabāšanai LNA.

Nodrošināta gan plānotā dokumentu aprakstīšana uz līgumsaistībām (LVA, PDVA, visi ZVA), gan papildus ir sakārtoti likvidēto privāto tiesību subjektu dokumenti, kopumā dokumentu aprakstīšana veikta 404 institūcijās. Gada plāns izpildīts par 185%.

Dokumentu pieņemšana valsts glabāšanā

LNA 2015.gadā atbilstoši plānotajam arhīva glabāšanā pieņēma:

- līdz 2000.gadam radītās pastāvīgi glabājamās lietas no institūcijām, kurās LNA uzrauga dokumentu pārvaldības kārtības ievērošanu, ;
- likvidēto privāto tiesību juridisko personu pastāvīgi un ilgstoši glabājamās lietas (par maksu).

Pastāvīgā valsts glabāšanā LNA pieņemti teksta dokumenti, kā arī kino, video, foto un skaņas dokumenti dažādās vides un nesējos. 2015.gadā pārpildīts audiovizuālo dokumentu uzkrāšanas plāns, jo gada sākumā arhīvs neplānoti saņēma kinofilmas no Latvijas filmu studijām, pamatojoties uz Filmu likuma nosacījumiem. To veicināja Nacionālā Kino centra konkursu nolikumos iekļautie jaunie nosacījumi par konkursus dalībnieku –filmu studiju saistību izpildi ar Latvijas Nacionālo arhīvu. Liels apjoms foto un audiovizuālo dokumentu tika pieņemts arī no privātpersonām .

LVVA no Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta arhīva ir pārņēmis pastāvīgā glabāšanā baznīcu grāmatas par laika periodu no 1910. gada līdz 1914. gadam. Minētie dokumenti aptver visu Latvijā pastāvējušo reliģisko konfesiju dzimušo, mirušo un laulāto reģistrācijas grāmatas visā Latvijas teritorijā. Šie dokumenti ir sevišķi vērtīgi dzimtas vēstures un ģeoloģiju pētniekiem.

Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtības pārbaudes

Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtības nodrošināšanas pārbaudes prioritāri tika veiktas institūcijās, kuras līdz šim nav uzraudzītas, valsts un pašvaldību institūcijās, kuras tika reorganizētas vai likvidētas. 2015.gadā pārbaudes tika veiktas novadu pašvaldībās un pagastu pārvaldēs, pašvaldību iestādēs un struktūrvienībās (būvvaldēs, bāriņtiesās u.c.), tiesās, Izglītības un zinātnes ministrijā, augstākās izglītības un vispārējās izglītības iestādēs; valsts un pašvaldību kapitālsabiedrībās; institūcijās, kurās ilgstoši nav veiktas pārbaudes un institūcijās, kurās būtiski kavēta dokumentu aprakstīšana.

2015.gadā Arhīvu inspekcija veica 321 pārbaudi, tai skaitā 310 pārbaudes par dokumentu un arhīvu pārvaldības kārtības nodrošināšanu un 8 norādījumu izpildes pārbaudes un 3 tematiskās pārbaudes. No pārbaudītajām institūcijām normatīvajos aktos noteiktās dokumentu un arhīva pārvaldības prasības pilnībā bija ievērotas 15 (4.7 %)

institūcijās. No pārbaudītajām institūcijām gada laikā saņemti 137 ziņojumi par doto norādījumu izpildi, neizpildes gadījumos institūcijas lūgušas termiņu pagarinājumus. 2015.gadā institūcijām inspekcijas dotie norādījumi izpildīti par 95 %.

2015.gadā Arhīvu inspekcija uzsāka 3 administratīvā pārkāpuma lietvedības par dokumentu un arhīva pārvaldības kārtības pārkāpumiem institūcijās. Vienā gadījumā lietvedība tika ierosināta par arhīviski vērtīgu dokumentu nozaudēšanu, divos gadījumos - par būtisku dokumentu sakārtošanas un aprakstīšanas termiņa nokavējumu. Par minētajiem pārkāpumiem viena amatpersona un divas fiziskās personas sauktas pie administratīvās atbildības, piemērojot nodarījumiem atbilstošus administratīvos sodus.

Institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldībā biežāk konstatētās neatbilstības normatīvo aktu prasībām:

- nav noteikta dokumentu un arhīva pārvaldības kārtība, nav norīkoti par dokumentu un arhīvu pārvaldību atbildīgie darbinieki;
- lietu nomenklatūrās netiek uzskaitītas visas institūcijā veidojamās lietas, t.sk. – vispār netiek uzskaitīti atsevišķu struktūrvienību dokumenti; netiek uzskaitītas informācijas sistēmas un reģistri;
- netiek nodrošināti normatīvo aktu prasībām atbilstoši arhīva dokumentu saglabāšanas apstākļi;
- netiek uzskaitītas iepriekšējā dokumentu pārvaldības periodā izveidotās, neizveidotās un turpināmās lietas;
- netiek veiktas lietu esības pārbaudes normatīvajos aktos noteiktajos termiņos un gadījumos;
- netiek ievērots periodiskums dokumentu klasifikācijas shēmu, dokumentu glabāšanas termiņu un uzziņu sistēmu saskaņošanā ar LNA.

Minētās problēmas institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldībā var kļūt par cēloni arhīviski vērtīgu dokumentu zudumiem vai to prettiesiskai iznīcināšanai bez saskaņošanas ar LNA, tāpēc pārbaūžu gaitā atklāto trūkumu novēršanai institūcijām tika izvirzīti konkrēti priekšlikumi un to izpildes termiņi, regulāri tika pārbaudīta izvirzīto norādījumu izpilde.

2.2. Dokumentu pieejamība

Arhīvu likums nosaka, ka viena no LNA funkcijām ir nodrošināt glabāto dokumentu pieejamību, veicot to izvērtēšanu, aprakstīšanu un uzziņu sistēmu veidošanu.

Dokumentu aprakstīšana

Lai nodrošinātu LNA esošo dokumentu pilnvērtīgu izmantošanu un samazinātu to dokumentu skaitu, kuriem vēl nav izveidota uzziņu sistēma, 2015.gadā aktīvi veikta dokumentu aprakstīšana LNA zonālajos valsts arhīvos (Alūksnes ZVA, Cēsu ZVA, Jelgavas ZVA, Liepājas ZVA, Siguldas ZVA, Valmieras ZVA, Ventspils ZVA), LVKFFDA, LVVA, LVA un PDVA.

Tika veikta likvidēto privāto tiesību juridisko personu un no institūcijām pieņemto īslaicīgi glabājamo dokumentu, kuriem beidzies glabāšanas termiņš, atlase un sagatavošana iznīcināšanai, atbrīvojot plauktus pastāvīgi glabājamo dokumentu pieņemšanai.

2015.gadā LVVA galvenā prioritāte dokumentu aprakstīšanā bija jauniegūto dokumentu – Latvijas Republikas sūtniecības Londonā arhīva un no Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta saņemto baznīcu grāmatu – iekļaušana arhīva uzziņu

sistēmā un nodošana izmantošanai. LVVA turpināja 2012. gadā uzsākto fondu līmeņa aprakstu sastādīšanu, nodrošinot īsu fonda vēsturisko izziņu veidošanu noteiktām fondu grupām.

Uzziņu sistēmu pilnveidošana

Līdztekus arhīva dokumentu aprakstu veidošanai, valsts arhīvi iespēju robežās nodarbojas arī ar esošo arhīva uzziņu sistēmas elementu pilnveidošanu un pārstrādi, apraksta vienību katalogizāciju un elektronisku meklēšanas līdzekļu (reģistru, datubāzu u.c.) izveidi.

Lai sekmētu VVAIS pilnvērtīgu ieviešanu LNA, LVVA uzsāka aprakstīšanas un aprakstu pilnveidošanas pilotprojektu VVAIS. Tā ietvaros apmācību un produkcijas vidē veica 4922. fonda "Rīgas Melngalvju sabiedrība" un 2974. fonda "Biedrības "Heder Msukon" ebreju privātā pamatskola "Tušija"" aprakstu pilnveidošanu, uzskaites sarakstu veidošanu, apraksta vienību importu u.c. darbus. VVAIS apraksta vienību moduļa apguvi un aprakstīšanas un pilnveidošanas procedūru izstrādi turpinās arī 2016. gadā.

Pārskata periodā LNA uzsākta VVAIS migrēto datu pārbaude - arhīva fondu nosaukumu, apjomu, datējumu, atslēgas vārdu un meklēšanas līdzekļu precizēšana, kā arī uzskaites sarakstu veidošana, glabājamo vienību ģenerēšana, glabātavu datu precizēšana.

Arhīvu pieejamība digitālā vidē

Pieaugot sabiedrības pieprasījumam pēc mūsdienīgiem arhīvu meklēšanas līdzekļiem, arhīvi arvien vairāk pievēršas arhīva dokumentu un to aprakstu digitalizācijai, datubāzu un elektronisku reģistru veidošanai.

Centrālajā fondu reģistrā LNA mājas lapā ir nodrošināta informācijas meklēšana par visiem LNA glabāšanā esošajiem fondiem.

LVVA turpina veidot papildināt virtuālo arhīvu „Raduraksti”. 2015.gadā vietnē ievietoti 4922. fonda “Rīgas Melngalvju sabiedrība” u.c. dokumentu digitālie attēli. Interneta vietni „Raduraksti” 2015. gadā apmeklēja 124 valstu interesenti 259999 reizes. Absolūtais vairākums vietnes apmeklētāju ir Latvijas iedzīvotāji – 173 438, no Krievijas – 22 884, no Vācijas – 14 971, no ASV – 12 331. Ar „Radurakstu” lietotājiem nodrošināta atgriezeniskā saikne – sagatavotas atbildes uz 384 vietnē ievietotajiem jautājumiem un ziņojumiem.

Pārskata periodā LNA portālā tika publicēta datubāze „Latvijas Universitātes studenti”. Šobrīd datubāze apkopo informāciju par personām, kas 1919.–1944. gadā uzsākušas studijas Latvijas Universitātē un kuru dokumenti atrodami Latvijas Valsts vēstures arhīva 7427. fondā Latvijas Universitāte. Datubāze satur pamatinformāciju par personu un tās studiju procesu.

LVA tika veikta dokumentu pieejamības paplašināšana, turpinot veidot datu bāzi par Latvijas pilsoņiem, kas 2.pasaules kara rezultātā nonākuši emigrācijā. Sabiedrībai ir nodrošināta pieejamība datubāzei ” Deportēto Latvijas iedzīvotāju saraksti”, kas satur to personu sarakstus, kurus PSRS okupācijas režīms deportēja projām no Latvijas uz attālām PSRS teritorijām laikā no 1941. g. līdz 1953. gadam.

LNA dokumenti ir pieejami arī datu bāzē "Latvijas kultūras vēsture attēlos" un portālā „Pārrobežu E-arhīvs".

2015. gada DPSD turpināja darbu pie datu bāzes „Latvijas teritorijas 13.-17. gs. vaska zīmogi LVVA” izstrādes, veicot datubāzes funkcionalitātes uzlabošanu. Datu bāzes

testa versija tika prezentēta izglītojošā seminārā LNA un Latvijas Arhīvistu biedrības kopprojekta „Pergamentu un zīmogu nedēļa” ietvaros 2015.gada 14.oktobrī. Datu bāzē apkopotī 1295 vaska zīmogu fotoattēli un to apraksti.

2.3. Lasītavu pakalpojumi

LNA lasītavās ir aprīkotas 180 darba vietas. Ikvienai personai ir pieejamas arhīva darbinieku bezmaksas konsultācijas, informācija no datu bāzēm, arhīva dokumentu uzziņu sistēma, dokumentu oriģināli vai tos aizstājošas kopijas, LNA izdevumi un uzziņu krājumi. LVVA un LVA lasītavās personas bez maksas var izmantot aprīkojumu sevišķi vērtīgo un unikālo dokumentu mikrokopiju lasīšanai. Ar LVKFFDA uzkrātajiem audiovizuālajiem un skaņas dokumentiem iespējams iepazīties, izmantojot arhīva speciālo aprīkojumu – videoiekārtas, kinoprojektoru, filmu montāžas galdu, audioierakstu atskaņošanas iekārtas, tās personām tiek piedāvātas kā maksas pakalpojums, kura izmaksās iekļauti tikai iekārtu uzturēšanas izdevumi.

LNA lasītavu pakalpojumus 2015. gadā izmantoja 2 467 personas, kuras lasītavas apmeklēja 13 tūkst. reizes. Joprojām saglabājās ārvalstu pētnieku (gandrīz 8.5% no kopējā skaita) no ASV, Francijas, Krievijas Federācijas, Lietuvas, Somijas, Vācijas, Zviedrijas interese par LNA uzkrātajiem dokumentiem, apliecinot to nozīmi starptautiskajos pētījumos.

Personām izmantošanai lasītavās izsniegti 360.5 tūkst. glabājamo vienību.

Dokumentu piegāde personām lasītavās tika nodrošināta vidēji stundas laikā. Izņēmums bija LVVA lasītavas, kur nepieciešamas vairākas dienas, lai glabājamās vienības sagatavotu izsniegšanai.

LNA bibliotēkā 2015.gadā reģistrēti 104 lasītāji, kuri kopumā bibliotēku apmeklēja 270 reizes. Bibliotēkā sniegtas 172 tematiskās un bibliogrāfiskās uzziņas, gada laikā no krājuma tika izsniegta 1151 vienība (grāmatas, metodiskie izdevumi). Bibliotēkas lasītavā sagatavotas 8 izstādes un novadīti 7 pasākumi.

2.4. Pieprasījumu izpilde

LNA struktūrvienībās 2015.gadā ir saņemti 25.4 tūkst. personu un institūciju pieprasījumi, kas atbilst gadā plānotajam apjomam. 2.3% pieprasījumu nosūtīti izpildei citām institūcijām. Kopumā sagatavotas 20.5 tūkst. arhīva izziņas, dokumentu izraksti un kopijas, iezīmējot izziņu skaita samazināšanās tendenci (par 3.3% salīdzinot ar 2014. gadu). Tika sniegtas 1.1 tūkst. bezmaksas uzziņas dokumentu izmantošanas un pieejamības jautājumos, tai skaitā, atbildot uz LNA mājas lapas vietnē un e-pastos uzdotajiem jautājumiem.

Lielākā daļa (52.2%) arhīva izziņu sagatavotas, lai nodrošinātu personām sociālo un tiesisko jautājumu risināšanu. Tās ir izziņas par darba stāžu, atalgojumu, dienestu, mācībām, īpašumu piederību, represijām, civilstāvokli, radniecību un citiem biogrāfiskiem datiem. PDVA, kur glabājas Rīgas un Jūrmalas pilsētu institūciju personālsastāva dokumenti, sagatavots lielākais šo izziņu skaits (23.4%). Starp zonālajiem valsts arhīviem ievērojams ir Daugavpils ZVA devums – 8.3% no izziņu kopskaita.

Izsniegtas 356 tematiskās izziņas plašā jautājumu spektrā, tai skaitā 273 ģenealoģiskās izziņas un atbildes, kuras pārsvarā sagatavotas LVVA.

3.3 tūkst. izziņas (16.1% no kopskaita) sagatavotas pēc ārvalstu institūciju un personu pieprasījumiem. Lielākā daļa šo pieprasījumu ir no Krievijas Federācijas,

Ukrainas un Baltkrievijas iedzīvotājiem, kas padomju okupācijas laikā strādāja Latvijā.

Gandrīz 6.8% izziņu bija ar negatīvu rezultātu, galvenokārt tāpēc, ka nav saglabājušies vai LNA nav nodoti padomju perioda iestāžu personāla dokumenti vai arī personas nevar norādīt pamatdatus informācijas meklēšanai arhīvos.

Sagatavota 1471 arhīva izziņa, kuru izpildē bija iesaistītas vairākas LNA struktūrvienības. Katras šādas izziņas sagatavošanā vidēji piedalījās trīs struktūrvienības, izmantojot pieprasījumu, sagatavoto arhīva izziņu un rēķinu projektu elektronisko apriti VVAIS.

2015.gadā nav apmaksāti un izņemti 9.3% no sagatavotajām arhīva izziņām. Lielu daļu no tām ir pieprasījušas maznodrošinātas personas un personas no „tuvējām ārvalstīm”, kurās līdzīgs arhīvu pakalpojums ir bez maksas.

2.5. Dokumentu popularizēšana un komunikācija ar sabiedrību

Dokumentu publikācijas

Viens no svarīgākajiem LNA dokumentu popularizēšanas veidiem ir žurnāla „Latvijas Arhīvi” sagatavošana un izdošana.

Žurnāls „Latvijas Arhīvi” ir vienīgais izdevums Latvijā, kas informē sabiedrību par dokumentārā mantojuma papildināšanu un jaunumiem arhīvu veidošanas, saglabāšanas un izmantošanas jomā, atskatās uz arhīvu attīstības un dokumentu komplektācijas vēsturi, tādējādi sniedzot ieguldījumu arhīvu zinātnē.

Latvijas Zinātnes padome žurnāla „Latvijas Arhīvi” zinātnisko rakstu sadaļu „Vēsture” ir iekļāvusi vispārārtzīto recenzējamo zinātnisko izdevumu sarakstā. Žurnāls iznāk četras reizes gadā.

Žurnāls "Latvijas Arhīvi" ir pieejams Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā, LNA bibliotēkā, Latvijas Universitātes Zinātniskajā bibliotēkā, Latvijas Kultūras akadēmijas bibliotēkā, Rīgas Centrālajā bibliotēkā, Daugavpils Universitātes bibliotēkā u.c. Žurnāls ir pieejams arī kaimiņvalstu – Igaunijas, Krievijas, Lietuvas, Somijas, Vācijas – arhīvu zinātniskajās bibliotēkās.

Žurnāla „Latvijas Arhīvi” sērijā „Vēstures avoti” LVVA turpināja darbu pie gleznotāja un mākslas vēsturnieka Jūliusa Dēringa (1818–1898) atmiņu "*Was ich nicht gern vergessen möchte oder Erinnerungen aus meinem Leben/Ko es nekad negribētu aizmirst jeb atmiņas no manas dzīves*" publicēšanas divos sējumos. Publikācija tiks izdota 2016. gada sākumā latviešu un vācu valodā.

Ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu LVVA turpināja darbu arī pie paleogrāfijas apguves palīglīdzekļa sagatavošanas žurnāla „Latvijas Arhīvi” sērijā „Vēstures avoti”. Realizēts. Tā izdošanas termiņš pārcelts uz 2016. gadu.

Digitālās publikācijas un dokumentu kopas

LNA arhīvu dokumenti tiek popularizēti, veidojot digitālās publikācijas un digitālās dokumentu kopas.

Pārskata periodā izveidotas:

- Jelgavas ZVA digitālā publikācija ar arhīva dokumentiem „Par Jelgavas pilsētas ģerboņa un karoga atjaunošanu” digitālā izstāde arhīva mājaslapā "Par Jelgavas pilsētas ģerboņa un karoga atjaunošanu".
- Jelgavas ZVA digitālā publikācija ar arhīva dokumentiem „Jelgavas pilsētas atjaunošana pēc Otrā pasaules kara”

- LVA izveidojis dokumentu kopu „Organizācijai „Daugavas Vanagi” – 70”.

Dokumentu popularizēšana plašsaziņas līdzekļos un sociālajos tīklos

Nozīmīga loma LNA dokumentu popularizēšanā un komunikācijā ar sabiedrību ir LNA aktīvajai darbībai sociālajos tīklos *Twitter* un *Facebook*, regulāri sagatavojot arhīva dokumentu publikācijas.

Pārskata perioda LNA konts *Facebook* papildināts ar 27 fotodokumentu galerijām par dažādiem tematiem.

2015. gadā LVKFFDA *Youtube* video kanāls papildināts ar 32 audiovizuālo dokumentu un 4 skaņas dokumentu fragmentiem.

2015. gadā tika noslēgts līgums ar portālu *Delfi* par arhīva dokumentu popularizēšanu. LVKFFDA atlasījis fotogrāfijas un kinohroniku fragmentus ievietošanai portālā *Delfi* dažādās sadaļās (Kultūra, Tūrisma gids u.c.), fotogrāfijas iekļautas *Delfi* projektā "10 atmiņas", fotogrāfijas un video publicēti *Delfi* projektā "Barikādēm – 25".

LVKFFDA, sadarbojoties ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, ievietoja foto dokumentu digitālās kopijas portālā „Zudusī Latvija”. Tēmaas “Pilsētu fotogrāfijas” ietvaros atlasītas 28 fotogrāfijas par Jelgavu.

Informācija par arhīvu aktualitātēm regulāri tiek ievietota reģionu interneta portālos, informatīvajos un reklāmas izdevumos.

LNA arhīvi regulāri gatavo **publikācijas arī tradicionālajiem preses izdevumiem** „Latvijas Vēstnesis”, „Latvijas Avīze”, reģionālajai presei, piemēram, laikrakstiem „Kurzemes vārds”, „Ventas Balss”, "Jelgavas vēstnesis", "Jelgavas novada ziņas" "Aizputes novada avīze” un citiem.

Dokumentu izstādes

Viens no tradicionālajiem dokumentu popularizēšanas veidiem ir arhīvu veidotās dokumentu izstādes. 2015. gadā LNA sagatavotas 25 izstādes t.sk. 1 virtuālā. Izstādes galvenokārt veltītas būtisku vēstures notikumu atcerei, nozīmīgām personībām, reģionāli aktuālām tēmām. Vairākas izstādes tapušas sadarbībā gan ar citām vēsturisko atmiņu institūcijām, gan pašiem arhīviem, apvienojot tajos glabātos dokumentus.

28.04.2015. Kongresu namā, Rīgā atklāja Latvijas neatkarības deklarācijai veltīto izstādi “Mēs – Latvijai! Mēs – Lietuvai! Mēs – Igaunijai!”, kontekstā parādot arī norises Lietuvā un Igaunijā. Izstādē eksponētas dokumentārās liecības no triju Baltijas valstu nacionālajiem arhīviem, tā iepazīstina ar daudzveidīgu šo vēstures periodu atspoguļojošu dokumentu klāstu..

Izstāde „Pirmais pasaules karš un Latvijas valstiskuma veidošanās”, kurā izmantoti dokumenti no LVKFFDA un LVVA, tika eksponēta Liepājā, Liepājas Svētās trīsvienības katedrālē (15.05.2015.).

26.02.2015. LVVA atklāja LVVA un LVKFFDA kopīgi veidoto izstādi „Kārlis Skalbe (1879–1945) arhīvu dokumentu skatījumā”..

Izstādes „Brīvības piemineklis 1935-2015” veidošanā izmantoti LVKFFDA, LVVA un LVA uzkrātie dokumenti, tā, sagaidot valsts svētkus, tika eksponēta LNA administrācijas ēkas logos, Šķūņu ielā 11, Rīgā (11.11.2015.).

Atzīmējot 500 gadus kopš Lapmežciema vārda pieminēšanas dokumentos, 15. maijā vietējā muzejā atklāja trīs LVVA sagatavotas izstādes:

- „Lapmežciems un apkārtnē senos dokumentos”;
- „Kurzemes un Zemgales hercogiste: no hercoga Gotharda līdz hercogam Jēkabam”;
- "Lapmežciema jūrmala 1959. gadā", mākslinieka Arvīda Jēgera fotogrāfijas.

LVVA sadarbībā ar LR Ārlietu ministriju veidoja Latvijas ievērojamajam valstsvīram F. Vesmanim veltītas izstādes:

- - „Klausieties pagātnes soļos. Fridriham Vesmanim – 140”. Izstāde atklāta LVVA 09.06.2015.;
- - "Valstsvīrs, diplomāts, jurists Fridrihs Vesmanis (1875–1941)" (digitālā versija planšetēs). Izstādi atklāja LR Ārlietu ministrijā un 21.11.2015. prezentēja LR vēstniecības Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē rīkotajā Latvijas neatkarības pasludināšanas 97. gadskārtas svētku pasākumā Vestminsteres Katedrāles zālē Londonā .

Lielu sabiedrības interesi izraisīja LVKFFDA spēlfilmu kinoprovēm veltītā izstāde "Kino alķīmija", kas tika eksponēta LNA administrācijas ēkas logos 2015.gada decembrī.

DPSD veidoja izstādi „Pergamentu un zīmogu restaurācijas metodes”, ko 13.10.2015. izstādīja LNA administrācijas ēkas logos, Šķūņu ielā 11, Rīgā.

Zonālo valsts arhīvi pārskata periodā sagatavoja šādas izstādes:

- „Rūpnīcas VEF Alūksnes cehs 1965-1991”, eksponēta Alūksnes ZVA (2015. gada jūlijā);
- „Cēsnieks Latvijas valstij: Latvijas brīvvalsts Cēsu pilsētas komandants Raimonds Bebris un viņa dzimta”. Izstāde veidota sadarbībā ar Cēsu Vēstures un mākslas muzeju un atklāta muzejā 11.11.2015.;
- Digitālā izstāde "Pēckara Daugavpils arhīva dokumentos: RŪPNIECĪBA 1944.-1953.g." no 27.02.2015. publicēta arhīvu mājaslapā;
- "Krustpils pilsētas un rajona vēstures atspoguļojums Pilsētas un rajona IK lēmumos (1945.-1962.)" 2015. gada otrajā pusē, eksponēta Jēkabpils ZVA;
- Rēzeknes pilsētas 730. jubilejai veltītā izstāde "Kultūras dzīve Rēzeknē 60 gados" eksponēta Rēzeknes ZVA (2015. gada jūnijā);
- „Mūsu Jānis Daliņš”, izstāde eksponēta Valmieras ZVA lasītavā (12.01.-27.02.2015.);
- Ceļojošā izstāde "4.maijs. Dokuments. Vēsture. Dzīve. Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas 25 gadi Valmierā". sagatavota sadarbībā ar Valmieras muzeju, eksponēta Valmieras ZVA un bija skatāma arhīva telpās līdz 2015.gada 28.augustam;
- Izstāde "Ak, eglīte, ak, eglīte" sniedz ieskatu Jaungada eglītes pasākumu svinēšanā un organizēšanā Padomju Latvijas laikā no 1945. gada; 09.12.2015. atklāta Valmieras ZVA lasītavā ();
- "Ceļš uz Brīvību”, kurā atspoguļoti 20. gs. 80. gadu beigu un 90. gadu sākuma notikumi Latvijā. Ekspozīcijas veidošanā izmantoti LVA, LVKFFDA un Ventpils ZVA arhīva dokumenti, eksponēta Ventpils ZVA (18.10.-27.11.2015.);
- Izstāde „Ventpils Skolēnu jaunrades namam – 55+5” veltīta Ventpils Skolēnu jaunrades nama 60 gadu jubilejai un stāsta par iestādes darbību 1955.-1991. g., eksponēta Ventpils ZVA (19.10.-13.11.2015.);

- "Salaveča arhīva piezīmes jeb Rūķi un sniegpārslīņas", kurā atspoguļotas gadu mijas tradīcijas un notikumi pagājušā gadsimtā, eksponēta Ventspils ZVA (01.12.- 30.12.2015.).

Citi pasākumi

LVVA zinātniskie lasījumi

Tuvojoties LVVA simtgadei, lai aktualizētu un uzsvērtu iespēju un nepieciešamību plašāk izmantot bagātīgo arhīva krājumu, 2014. gadā tika iedibināta tradīcija organizēt LVVA zinātniskos lasījumus. Katru gadu vienkopus tiek pulcēti zinātnieki, studenti un vēstures interesenti, kas savos pētījumos izmanto LVVA uzglabātās dokumentārās liecības par vēsturiskajiem notikumiem, politiskajiem procesiem, ekonomisko, sociālo un kultūras dzīvi Latvijas teritorijā laikposmā no 13. gadsimta līdz 20. gadsimta vidum.

29.10.2015., turpinot tradīciju, notika LVVA zinātniskie lasījumi "Lokālās vēstures pētniecības iespējas arhīva dokumentos".

Pasākuma ietvaros atklāja arī rakstu krājumu „Rīga un rīdzinieki arhīva dokumentos”, kurā apkopoti 2014. gada LVVA I zinātniskajos lasījumos nolasītie referāti.

Uz sabiedrības informēšanu vērstie pasākumi

LNA arhīvi regulāri piedalās uz plašas sabiedrības informēšanu orientētos pasākumos: Atvērto durvju dienās, Karjeras dienās, Eiropas Kultūras mantojuma dienās.

Par tradīciju kļuvusi LNA arhīvu piedalīšanās Valsts kancelejas organizētajās Atvērto durvju dienās, kuru laikā arhīvi piedāvā dažādus pasākumus interesentiem, piemēram, ekskursijas, izstādes u.c.

Izglītojošo programmu un pasākumu sagatavošana skolēniem un studentiem

Arhīvi tāpat kā bibliotēkas un muzeji iesaistās sabiedrības izglītošanā un it īpaši darbā ar skolu un studējošo jaunatni. Tikai regulārs, mērķtiecīgs darbs no pašu arhīvu puses dos iespēju skolēniem un studentiem nākotnē kļūt par zinošiem, un ieinteresētiem arhīvu apmeklētājiem. 2015. gadā pieņemtā „Arhīvu nozares stratēģija 2015.-2020.gadam” kā vienu no rīcības virzienu ietvaros veicamajiem uzdevumiem un aktualitātēm nosaka arhīvpedagoģijas darba veicināšanu.

Arī pirms jaunās stratēģijas pieņemšanas LNA arhīvi ilggadēji un aktīvi sadarbojušies ar izglītības iestādēm un pedagogiem, piedāvājot daudzveidīgu uz izglītojamajiem orientētu aktivitāšu klāstu, piemēram, ekskursijas, kino lektorijas, izstādes, stundas arhīvā, kā arī iesaistījušies pedagogu tālākizglītībā.

Pārskata periodā organizēti izglītojošie pasākumi un mācību ekskursijas skolēniem, studentiem un citiem interesentiem. Pasākumos tika izmantotas gan speciāli atlasītas tematiskas dokumentu kopas, gan sagatavotās dokumentu izstādes, kā arī iepriekšējos gados veiktās dokumentu tematiskās apzināšanas iestrādes.

LNA arhīvi piedalās augstākās izglītības programmu īstenošanā, dokumentu popularizēšanā augstskolu studentiem. Ilggadēja sadarbība izveidojusies Daugavpils ZVA ar Daugavpils Universitāti, Liepājas ZVA ar Liepājas Universitāti, LVA un Latvijas Valsts vēstures arhīvs sadarbojas ar Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultāti.

Akadēmisko, profesionālo, vispārīzglītojošo programmu ietvaros ar LVVA, LVA, LVKFFDA, DPSD, Liepājas, Daugavpils, Jēkabpils, Rēzeknes, Valmieras un Ventspils

ZVA sadarbojās un arhīvus apmeklēja augstskolu (Daugavpils Universitātes, Liepājas Universitātes, Rēzeknes Tehnoloģiju augstskolas, Biznesa augstskolas "Turība", LU Vēstures un filozofijas fakultātes, Banku augstskolas, Latvijas Mākslas akadēmijas, Latvijas Universitātes, Rīgas Tehniskās universitātes studenti, Latvijas Kultūras akadēmijas) studenti, profesionālo izglītības iestāžu (Cēsu PLT, Liepājas Valsts tehnikuma, Rēzeknes tehniskās skolas, Latvijas Kultūras koledžas, Celniecības koledžas u.c.) audzēkņi, kā arī vispārīzglītojošo skolu skolēni.

LNA arhīvi iesaistās arī pedagogu tālākizglītības pasākumos, piedāvājot novadu vēstures skolotājiem ekskursijas un seminārus, piemēram, Tukuma ZVA īstenojis lekciju Engures, Jaunpils, Kandavas un Tukuma novada skolu vēstures skolotājiem „Latvijas vēsture arhīva dokumentos”.

Tiek organizētas nodarbības skolēniem, kas veltītas Latvijas vēsturē nozīmīgiem notikumiem, piemēram, 1991. gada janvāra barikāžu atcerei veltīta nodarbība (Ventpils ZVA), Latvijas ceļš uz Eiropas Savienību (Ventpils ZVA), 1945. gada 25. martu atceroties (Ventpils ZVA). Jēkabpils ZVA skolēniem tika novadīta izglītojoša nodarbība "Patriotu nedēļa", nodarbībā tika ietverta Latvijas Tautas fronteī veltītas izstādes apskate.

Notikušas nodarbības, kuru laikā skolēni tika iepazīstināti ar arhīva glabātajiem dokumentiem par viņu skolas vēsturi, piemēram, Cēsu valsts ģimnāzijas vēsture (Cēsu ZVA), Ventpils 6. vidusskola dokumentos (Ventpils ZVA).

Profesionālās pilnveides pasākumi

DPSD speciālistiem un interesentiem organizēja:

- semināru “Pergamentu un zīmogu kultūrvēsturiskais mantojums Latvijā” (14.10.2015.);
- radoši praktisko restaurācijas darbnīcu “Pergamenta saglabāšanas noslēpumi” (15.10.2015.);
- radoši praktisko restaurācijas darbnīcu “Vaska un lakas zīmogu restaurācijas pamati” (16.10.2015.).

LVKFFDA rīkotie kino lektoriji “Kino pauze”

Sabiedrības interesi ieguvuši LVKFFDA organizētie kinolektoriji, kuri piedāvā tematisku lekciju ciklu ar filmu noskatīšanos. LVKFFDA veido divus kino lektorijus „Kino pauze” un "Nepārejošā Latvija. Salas laika upē".

2015. gadā arhīvs turpināja īstenot kino lektoriju “Kino pauze”, kurā piedāvāja tematisku lekciju ciklu ar filmu noskatīšanos, iepazīstinot ar arhīvā uzkrāto kinodokumentu klāstu par šādiem tematiem:

- „Rīga un rīdzinieki”, Latvijas Valsts vēstures arhīvā Rīgā 22.01.2015.;
- „Latvijas Valsts pirmais prezidents Jānis Čakste”, Valmieras muzejā 05.03.2015.;
- Dokumentālā filma „Esplanāde”, Siguldas Valsts ģimnāzijā 23.03.2015.;
- "Sigulda kinodokumentos", Siguldas Valsts ģimnāzijā 20.04.2015.;
- "Latvijas Valsts pirmais prezidents Jānis Čakste", Siguldas Valsts ģimnāzijā 11.05.2015.

LVKFFDA 2015. gadā sagatavojis jaunu kino lektoriju "Nepārejošā Latvija. Salas laika upē". Kino lektoriji 2015. gadā notika: Latgales Kultūrvēstures muzejā Rēzeknē, Ventpils bibliotēkā, Cēsu Centrālajā bibliotēkā, Jūrmalas Kultūras centrā, Valmieras Kultūras centrā, Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornī.

Katrā pilsētā bija skatāma speciāli šai vietai veidota programma, kas caur dažādu laiku kino kadriem iepazīstināja ar pilsētas vēsturi, attīstību un personībām.

Arhīvu dokumentu izmantošana citu organizāciju un institūciju projektos

LNA arhīvu dokumenti bieži tiek izmantoti citu valsts, pašvaldību un nevalstisko institūciju projektos.

LVKFFDA audiovizuālie dokumenti tika demonstrēti dažādos projektos:

- Valsts Kancelejas organizētajā pasākumā, kas veltīts Latvijas neatkarības atjaunošanas 25. gadadienai, Ministru kabineta Preses konferenču zālē (29.04.2015.);
- Nacionālā Kino centra projekta „Divi dzejnieki Doma dārzā” ietvaros (2015. gada jūlijs–augusts);
- Jūras svētkos Ventspilī (11.07.2015.);
- pirmajos Kokmuižas svētkos Kocēnu novadā (12.09.2015.);
- dzejnieka Jāņa Raiņa 150 gadu jubilejas sarīkojumā Slampes kultūras pilī Tukuma novadā (18.09.2015.);
- Lielā Kristapa Balvas par mūža ieguldījumu Latvijas filmu mākslā laureāta operatora Mika Zvirbuļa godināšanas pasākumā kinoteātrī „Splendid Palace” Rīgā (21.10.2015.);
- Rīgas pilsētas arhitekta biroja organizētajā R. Šmēlinga konferencē (29.10.2015.);
- Autortiesību bezgalības balvas 2015 pasniegšanas ceremonijā (30.11.2015).

Pārskata periodā LNA sadarbībā ar Latvijas Nacionālo bibliotēku, Memoriālo muzeju apvienību un Rakstniecības un mūzikas muzeju piedalījās projektā "Raiņa un Aspazijas mantojums 21. gadsimta sabiedrībai", veicot arhīva lietu un dokumentu apzināšanu, atlasī, skenēšanu un metadatu ievadi sistēmā.

2015.gadā sadarbībā ar LR Augstāko tiesu LNA uzsākta Latvijas Senāta vēsturiskā mantojuma digitalizācija, paredzot digitalizētu dokumentu publikāciju arhīva interneta portālā.

Dokumentu popularizēšana radio un televīzijas raidījumos

2015. gadā LNA speciālisti piedalījās šādos radio un televīzijas raidījumos:

- televīzijas raidījumā "Eiropa fokusā", 13.05.2015. (LVA);
- informācija par LPSR VDK arhīva dokumentiem tika sniegta LTV raidījumam "De facto", 14.06.2015. (LVA);
- intervija radio raidījumam "Zināmais nezināmajā" par seno rakstību un dokumentiem arhīvā (LVVA);
- televīzijas raidījumā „Ventspils kapteiņu stāsti” 22.02.2015. Reģionālā TV (Ventspils ZVA);
- Latvijas Radio raidījumā "Īstenības izteiksme", 02.10.2015. Sižets – Latvijā arhīvu digitalizācija norit lēni un bez valsts finansiāla atbalsta.

Par LVKFFDA tika stāstīts:

- Latvijas Televīzijas raidījumā "Iebrauc kino", 17.05.2015., atlasīti kino dokumenti demonstrēšanai raidījumā;
- Latvijas Radio raidījumā "Kultūras rīts", 31.08.2015. Sižets par kinolektoriju ciklu „Nepārejošā Latvija. Salas laika upē”.

2.6. Dokumentu saglabāšana

2016.gada 1.janvārī LNA glabājas vairāk nekā 21.86 milj. glabājamās vienības. Salīdzinot ar 2015.gada 1.janvāri, glabājamo vienību skaits palielinājies par 136 tūkst.

LNA glabātavu kopējais noslogojums ir 91.8%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tas ir samazinājies par 2.1%. Jaunas glabātavas izveidotas LVA, PDVA, Rēzeknes ZVA – pa 1 glabātavai katrā, Tukuma ZVA – 4 glabātavas, un Ventspils ZVA – 3 glabātavas. Uzstādīto plauktu lineāro metru skaits palielinājies LVA un Daugavpils ZVA. LNA glabātavu kopējā platība palielinājusies par 519 m².

Visvairāk noslogotie arhīvi atrodas Rīgā un Kurzemes reģionā. Visnoslogotākie ir PDVA un Alūksnes ZVA – 100%. Nedaudz mazāk noslogoti ir LVVA – 98%, Ventspils ZVA – 96% un Siguldas ZVA – 93%. Vismazāk noslogots ir Rēzeknes ZVA – 76%. Pārējo arhīvu noslogojums ir no 81% - 90%.

Visās glabātavās regulāri veikts mikroklimata monitorings. Vides un dokumentu mikrobioloģiskā testēšana 2015.gadā veikta 119 arhīva glabātavās: Jelgavas ZVA, LVKFFDA, LVVA telpu kopējais mikrobioloģiskais un sanitāri – higiēniskais stāvoklis ir atbilst dokumentu saglabāšanas prasībām. LVKFFDA, salīdzinot ar 2014.gadu, glabātavās un telpās vides kvalitāte ir uzlabojusies. PDVA, Ventspils ZVA un Tukuma ZVA telpu kopējais mikrobioloģiskais un sanitārihigiēniskais stāvoklis ir apmierinošs un daļēji atbilst dokumentu saglabāšanas prasībām, veikti pasākumi tā uzlabošanai.

Nozīmīgs LNA darbības virziens ir nodrošinājuma un izmantošanas fonda veidošana, dokumentu digitalizācija dokumentu pieejamības paplašināšanai. Sagatavojot dokumentus mikrofilmēšanai un digitalizācijai tiek veikta profilaktiskā apstrāde un konservācija. DPSD nodrošinājuma un izmantošanas fondu veidoja LVA un LVVA dokumentiem. Nodrošinājuma fonds sagatavots plānotajā apjomā. Dokumentu digitalizācija ir paveikta mazākā apjomā, nekā plānots, jo to kavēja tehniskas problēmas. Arī LVKFFDA izveidotais nodrošinājuma un izmantošanas fonda apjoms ir mazāks par plānoto, jo palielinājies pētnieku pieprasīto kopiju skaits, trūkst cilvēkresursi un tehniskie resursi.

Restaurācija veikta LVVA, LVA, LVKFFDA dokumentiem, t.sk. pergamentu, vaska zīmogu, lakas zīmogu, ādas iesējumu un lielformāta dokumentu restaurācija.

LNA infrastruktūras uzturēšana

LNA ir izvietots 23 ēkās visā Latvijas teritorijā. Vecākā no LNA rīcībā esošajām ēkām – LNA administrācija, būvēta 1640. gadā, jaunākā – pieņemta ekspluatācijā 1985. gadā. Tikai viena LNA ēka (Latvijas Valsts arhīvs, Bezdēlīgu ielā 1) ir celta kā arhīva būve, pārējās ēkas ir pielāgotas arhīva vajadzībām. Ēkas ir sliktā tehniskā stāvoklī, ar lielu nolietojumu un tās nav rekonstruētas. Vairākas LNA izmantotās ēkas tiek nomātas no privātpašnieka vai atrodas uz privātās zemes, līdz ar to ir problemātiska šo ēku sakārtošana un tehniskā stāvokļa uzlabošana.

Lielākajā daļā LNA ēku ir energoefektivitātes problēmas.

Ēku infrastruktūra – apkures, ventilācijas, elektroapgādes un ūdensapgādes sistēmas ir novecojušas un nolietojušās. Ikgadējās ugunsdrošības pārbaudes uzrāda nopietnas arhīvu ugunsdrošības problēmas – nav ierīkotas vai ir novecojušas ugunsgrēka atklāšanas sistēmas, nedarbojas automātiskās ugunsdzēsšanas sistēmas u.c.

Ņemot vērā šos apstākļus, arhīva rīcībā esošo ēku uzturēšana un to infrastruktūras sakārtošana ir nozīmīgs LNA darbības virziens. Diemžēl LNA rīcībā esošie finanšu līdzekļi tā realizēšanai ir ierobežoti, tāpēc katru gadu tiek noteiktas prioritātes un izstrādāts remontdarbu plāns.

2015. gada prioritātes bija:

1. Apdraudējuma NDM saglabāšanai un darbinieku drošībai novēršanas pasākumi
  - ugunsdrošības signalizāciju izbūve, renovācija, citi ar ugunsdrošību saistīti pasākumi,
  - elektroslodzes mērījumi, elektropadeves sistēmu remonts, renovācija,
  - ēku infrastruktūras elementu uzlabošana, avārijas situāciju novēršana – jumtu, ūdens padeves un apkures sistēmu remonts un nomaina.
2. Energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi

Nozīmīgākie pasākumi LNA infrastruktūras uzlabošanā 2015. gadā bija Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta konkursa „Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai” ietvaros 2014. gadā uzsākto projektu pabeigšana PDVA ēkā Šampētera ielā 16, Rīgā un Ventspils ZVA ēkā Pils ielā 86, Ventspilī. Projektu ietvaros veikta ēku sienu siltināšana, jumta siltināšana, koka logu un durvju nomaina, apkures un ventilācijas sistēmas modernizācija, kas būtiski uzlabojuši to tehnisko stāvokli un energoefektivitāti.

2.7. Dalība zinātniskajās konferencēs

Arhīvu pētnieki ar ziņojumiem regulāri piedalās zinātniskajās konferencēs un semināros, iepazīstinot ar pētījumiem, kuri veikti, izmantojot LNA arhīvu dokumentus.

LNA pētnieki ar referātiem pārskata periodā piedalījās:

- Eiropas valstu starptautiskajā konferencē „Otrā pasaules kara laika ieslodzītie nacistu un padomju laika noietnēs 1939-1948” ar referātu „Vācu karagūstekņu noietnes bijušajā LPSR: jautājuma atspoguļojums padomju represīvo iestāžu dokumentos (13.05.-15.05.2015.);
- Baltiešu mantojuma tīkla (Balthernet) konferencē "Baltijas ceļš uz neatkarību diasporas arhīvos" organizēšanā sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju. 30.06.-02.07.2015. LZA, piedalīšanās organizācijas valdes sēdē 3.-4.11.2015. Viļņā ar priekšlasījumu „Latvian Art collections in United Kingdom”;
- Latvijas PSR VDK dokumentu zinātniskās izpētes komisijas un LU rīkotajā konferencē "25 gadi bez VDK" ar referātu - prezentāciju "LPSR VDK arhīvu mantojums Latvijas Valsts arhīvā" Jūrmalā 20.08.2015.;
- Lietuvas Genocīda un Rezistences centra rīkotajā starptautiskajā zinātniskajā konferencē "1945.gads: IIPK noslēgums un tā radītās sekas Austrumu un Viduseiropai” Viļņā ar referātu "Consequences of the WW II: Latvian example" 17.-19.09.2015.;
- Latvijas PSR VDK zinātniskās izpētes komisijas sadarbībā ar Latvijas Vēstures institūtu rīkotajā Starptautiskajā zinātniskajā konferencē "Totalitārisma sabiedrības kontrole un represijas: dokumentu izpēte un tās metodoloģija" ar referātiem "PSRS un Latvijas PSR VDK dokumentu pārņemšanas process Latvijas Republikā: pirmā posma izpētes rezultāti" un "PSRS IeTK pārbaudes un filtrācijas punktos un noietnēs ieslodzīto Latvijas iedzīvotāju personas lietas, dokumentu analīze" Liepājā 15.-17.12.2015.;
- Daugavpils Universitātes starptautiskajā zinātniskajā konferencē ar referātiem "Latvijas goda konsulāts Sidnejā: dokumentu aprīte un to liktenis, 1921–1958”, "Tautas Atturības aizgādības komiteju darbība Vidzemes guberņā (1900–1914)" Daugavpilī 30.01.2015.;

- Latvijas Universitātes 73.konferences vispārējās vēstures sekcijas sēdē „Kari un konflikti Baltijas jūras reģionā viduslaikos u agrajos jaunajos laikos” ar referātu ”Zeļļu nemieri Kurzemes hercogistes pilsētās 18.gadsimta nogalē 11.02.2015.”;
- Zinātniskajā konferencē „Jauno vēsturnieku zinātniskie lasījumi” ar referātu "Atturības organizācijas un sports Latvijā, 20.gs. 20.-30. gadi" Valmieras muzejā 26.11.2015.;
- L. Libertam veltītajā konferencē ar priekšlasījumu "L. Liberta dzīve un daiļrade trimdas laikā. 1944-1959" Gulbenē 09.04.2015.;
- Priekšlasījumā "Ludolfa Liberta (1895-1959) personības rakursi” Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejā 15.04.2015.

2.8. Projekti

APEX

2015. gada septembrī noslēdzās Eiropas Komisijas finansētais projekts APEX (Archives Portal Europe network of eXcellence).

LNA dalību projektā uzsāka 2012. gadā. Projekts bija projekta APENet (*Eiropas arhīvu portāls*) turpinājums. APENet projekta ietvaros 14 Eiropas valstu arhīvi izveidoja Eiropas arhīvu portālu (www.archivesportaleurope.net) - pirmo Eiropas arhīvu un arhīva dokumentu interneta portālu.

APEX projekta ietvaros tika paplašināts un padziļināts Eiropas arhīvu portāla saturs, uzlabota tā funkcionalitāte un informācijas piegāde. Portāls kļuva par satura piegādātāju Eiropas kultūras portālam Europeana. Projektā piedalījās 32 Eiropas valstu arhīvi.

LNA darbojās vairākās projekta darba grupās. Projekta ietvaros tika paplašināta arī LNA dokumentu pieejamība portālā: atjaunināti un papildināti portālā rodamie LNA dokumentu apraksti, publicēti to digitālie attēli.

Citi projekti

Nodrošinot sabiedrības interesi par arhīva dokumentiem, LNA 2015.gada pavasarī ar Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstu īstenoti divi projekti „Kurzemes un Zemgales hercogistes pergamenta dokumentu un vaska zīmogu restaurācija” (KKF finansējums EUR 1200) un „Zīmētu pauspapīra karšu un plānu restaurācija” (KKF finansējums EUR 750).

Turpinājās sadarbība ar Vides Filmu studiju par kopēju projektu “Baltijas jaunais vilnis”. Projekta ietvaros tiks uzņemta dokumentālā filma par Rīgas poētiskā dokumentālā kino skolu, izmantojot arhīva materiālus.

2015.gada beigās LVKFFDA uzsāka darbu pie projekta - audiovizuālo dokumentu digitālā krātuves izveides.

Turpināts sadarbības projekts ar Izraēlas memoriālu YadVashem un uzsāks sadarbības projekts ar ģenealoģijas pētniecības biedrību Family Search.

3. Starptautiskā sadarbība

LNA ir globālās profesionālās organizācijas *Starptautiskā arhīvu padome (ICA)* dalībnieks. LNA ir pārstāvēts arī Eiropas komisijas *Eiropas arhīvu ekspertu grupā*, Eiropas Komisijas organizētajā dalībvalstu pārstāvju darba grupā par "e-Arhivēšanu" un neformālajā *Eiropas Savienības nacionālo arhīvistu padomē*.

LNA speciālisti darbojas arī Baltijas arhīvu organizācijās- *Baltijas kultūras mantojuma tīkls (BaltHerNet)*, kas veic sadarbības koordinēšanu baltiešu diasporas arhīvu apzināšanā pārvaldībā, un *Baltijas audiovizuālo arhīvu padomē (BAAC)*, kas apvieno Baltijas, Skandināvijas, Kanādas u.c. valstu audiovizuālo arhīvu institūcijas un speciālistus.

LNA piedalījās Latvijas prezidentūras ES Padomē programmas īstenošanā, 2015.gada jūnijā organizējot Eiropas Nacionālo arhīvistu padomes (EBNA) un Eiropas arhīvu ekspertu grupas (EAG) sanāksmes, DLM foruma sanākumi, Eiropas Savienības arhīvu saglabāšanas speciālistu sanāks APEX (Eiropas arhīvu portāls) valstu menedžeru darba sanākumi.

Šo pasākumu ietvaros ES Nacionālo arhīvu vadītāju padomes sanāksmes (EBNA) un Eiropas arhīvu grupas sanāksmes (EAG) dalībnieki, kā arī Eiropas arhīvu vadošo konservācijas speciālistu sanāksmes dalībnieki apmeklēja LNA arhīvus un iepazinās ar arhīvu darbu.

Par godu Latvijas Prezidentūrai Eiropas Padomē 2015. gada maijā Latvijas vēstniecība Moldovā sadarbībā ar Latvijas Nacionālo arhīvu un Kišiņevas domi pilsētas centrālajā laukumā eksponēja izstādi „Baltijas ceļš – akcija brīvības vārdā” . Izstāde tapusi 2014.gadā LNA, sadarbojoties triju Baltijas valstu nacionālajiem arhīviem.

2015.gada 3.-4.septembrī Jūrmalā norisinājās tradicionālais Baltijas valstu nacionālo arhīvu speciālistu seminārs, kura tēma bija „Pieejamība digitālajā laikmetā: izaicinājumi un iespējas”. Semināra noslēgumā Baltijas valstu nacionālo arhīvu vadītāji uzsvēra savstarpējās sadarbības nozīmīgumu dokumentārā mantojuma saglabāšanas jautājumos, ņemot vērā jauno tehnoloģiju sniegtās iespējas.

Lai popularizētu LNA dokumentārās liecības ārpus valsts robežām, kā arī dotu iespēju iepazīties ar citu valstu arhīvos glabājamiem materiāliem, tiek veidotas kopējas Baltijas valstu arhīvos glabāto dokumentu izstādes. Tā pārskata periodā tapa LNA izstāde, kurā izmantotas Latvijas, Lietuvas, Igaunijas nacionālo arhīvu dokumentārās „Mēs – Latvijai! Mēs – Lietuvai! Mēs – Igaunijai!”.

Par tradīciju kļuvusi LNA izstāžu eksponēšana ārvalstīs. LNA izstāde „Mēs – Latvijai! Mēs – Lietuvai! Mēs – Igaunijai!” tika iekļauta Baltu vienības dienas pasākumu programmā. 2015. gada septembrī–decembrī izstāde tika eksponēta Rokišķu (Lietuva) rajona muzejā. .

LNA izstāde „Baltijas ceļš – akcija brīvības vārdā” tika eksponēta Tallinā „Rahvarinne” muzejā (2015. gada janvārī).

LNA pieredzi dokumentārā mantojuma saglabāšanas jautājumos izmanto arī citu valstu speciālisti, piemēram, Moldovas Republikas Iekšlietu ministrijas Informācijas Centra darbinieki, kuri LVA noklausījās lekciju "LPSR VDK arhīvu mantojums Latvijas Valsts arhīvā" (21.09.2015.).

Sadarbībā ar Herdera institūta Austrumeiropas un Centrāleiropas vēstures pētījumiem Mārburgā, Vācijā virtuāli apvienots un publicēts internetā II Pasaules kara laikā sadalītais Rīgas Melngalvju biedrības arhīvs .

4. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Jau tradicionāli LNA veidojas cieša sadarbība ar Latvijas Arhīvistu biedrību, kas ir vienīgā profesionālā nevalstiskā arhīvistu organizācija Latvijā.

LNA iesaistīja biedrības pārstāvjus normatīvo aktu projektu izstrādē, organizēja tikšanās ar valsts un pašvaldību institūciju pārstāvjiem par dokumentu un arhīvu pārvaldības problēmām.

Sadarbībā ar biedrību realizēti arī vairāki VKKF atbalstīti projekti – izdots žurnāls „Latvijas Arhīvi” un organizēti Latvijas Valsts vēstures arhīva zinātniskie lasījumi.

Ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu un sadarbībā ar Latvijas arhīvistu biedrību organizēts kinolektoriju cikls „Nepārejošā Latvija. Salas laika upē”, izglītojošu pasākumu cikls atmiņas institūciju speciālistiem pergamenta un vaska zīmogu saglabāšanas un pieejamības jautājumos, sagatavota izstāde "Klausieties pagātnes soļos" Frīdriham Vesmanim 140”.

LNA sniedza arī metodisko un praktisko palīdzību nevalstiskajām organizācijām dokumentu un arhīvu pārvaldības jautājumos.

LVA jau tradicionāli sadarbojas ar latviešu trimdas organizācijām, lai nodrošinātu to dokumentu nonākšanu LNA un pēc iespējas pilnīgāku un daudzveidīgāku vēstures liecību saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

5. Personāls

LNA 2015.gadā vidēji bija 423 amata vietas, faktiskais vidējais personāla skaits bija 421 no kuriem 117 (28%) ierēdņi un 304 darbinieki (72%).

Analizējot vidējās darba samaksas tendenci triju gadu laikā (2013.gadā – 413 (588 *euro*), 2014.gadā – 649 *euro*, 2015.gadā -686 *euro*), var secināt, ka salīdzinājumā ar iepriekšējiem pārskata gadiem darba samaksa turpina nedaudz pieaugt. Mēnešalgas vidējais pieaugums 2015.gadā – 6% ir saistāms ar darbinieku kategorijas pārskatīšanu, ņemot vērā darba izpildes vērtējumu, mēnešalgas izlīdzināšanu amatu grupām (vecākais eksperts, arhīva eksperts). Nodrošinot vienu no Kultūras ministrijas 2015.gada budžeta prioritātēm „Drošumspeja”, pārskatīta mēnešalga speciālistiem un pārējām personālam.

LNA 2015.gadā pieņemti 27 darbinieki, bet atbrīvoti 24 darbinieki (2012.gadā pieņemti – 24, atbrīvoti – 23, 2013.gadā pieņemti – 37, atbrīvoti – 30, 2014.gadā pieņemti – 33, atbrīvoti – 34). Salīdzinājumā ar 2014.gadu nodarbināto mainība ir samazinājusies, nodarbināto mainības koeficients ir nemainīgs 0.12 (12%).

Personāla demogrāfiskais sadalījums un vecuma raksturojums LNA struktūrvienībās 2015.gadā būtiski nav mainījies, un to raksturo šādi rādītāji: 78% bija sievietes un 22% – vīrieši, vidējais LNA nodarbināto vecums ir 51 gads. Pārskata gadā visvairāk nodarbināto ir vecuma grupā no 50 līdz 59 gadiem. Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām: (9%) – no 18 - 29 gadiem, (12%) – no 30 - 39 gadiem, (23%) – no 40 - 49 gadiem, (28%) – no 50 - 59 gadiem, (22%) – no 60 - 69 gadiem, (6%) – vairāk par 70 gadiem.

Galvenais sasniegums administratīvās kapacitātes nodrošināšanā LNA ir augsti izglītots un profesionāls personāls. Augstākā izglītība 2015.gadā ir 63% LNA nodarbināto. Pārskata gadā augstākā izglītība 100% – ierēdņu, tai skaitā: doktora grāds – 3%, maģistra grāds 39%, bakalaura grāds – 14%, augstākā izglītība – 30%, pirmā un otrā profesionālā izglītība – 14%. Augstākā izglītība ir 55% darbinieku, tai skaitā: doktora grāds – 3%, maģistra grāds 23%, bakalaura grāds – 24%, augstākā izglītība – 33%, pirmā un otrā profesionālā izglītība – 17%.

Pārskata gadā LNA nodarbinātie turpināja iepriekš iegūtās augstākās izglītības pielīdzināšanu Augstskolu likumā noteiktajiem grādiem un profesionālajām kvalifikācijām saskaņā ar Ministru kabineta 2012.gada 28.februāra noteikumiem Nr.142 „Grādu un profesionālo kvalifikāciju pielīdzināšanas kārtība”. 2015.gadā viens nodarbinātais ieguva maģistra grādu vēsturē un divi nodarbinātie ieguva bakalaura grādu vēsturē, divi nodarbinātie ieguva bakalaura grādu materiālzinātnē, viens nodarbinātais ieguva pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību restaurācijā, un viens nodarbinātais ieguva bakalaura grādu uzņēmuma vadībā.

Lai pilnveidotu prasmes, kas veicinātu sekmīgu un kvalitatīvu pienākumu izpildi, 2015.gadā personāla apmācībās (izglītojošos semināros) piedalījās 37 % (167) nodarbināto.

Nosakot prioritārās mācību vajadzības, LNA organizēja nodarbinātajiem seminārus, uzsākot Vienotā valsts arhīvu informācijas sistēmas (VVAIS) ieviešanu un izmantošanu darbā. LNA speciālisti organizēja VVAIS moduļu apmācības lietotājiem, pilnveidojot un attīstot nodarbināto prasmes, kā arī sniedzot konsultācijas un veicot mazāku grupu un individuālas apmācības. LNA organizēja vairākus informatīvos seminārus par citiem aktuālajiem jautājumiem, kas veicināja nodarbināto profesionālo kompetenču attīstību, nosakot to nozīmību un pielietojumu darbā:

Semināra nosaukums	Dalībnieku skaits
VVAIS - Eiropas arhīvu portāls - Europeana. Latvijas arhīvu ceļš uz Eiropu	75
Darba likums, Atlīdzības likums, MK noteikumi Nr.1075, Nr.66.	43
Institūciju uzraudzība un dokumentu aprakstīšana institūcijās	42
Iekšējo noteikumu "Dokumentu izmantošanas kārtība Latvijas Nacionālajā arhīva lasītavās. Ieviešana un pielietošana" ieviešana	12
Baltijas valsts arhīvistu konference "Pieejamība digitālajā laikmetā: izaicinājumi un iespējas"	12
Pergamenta un zīmogu kultūrvēsturiskais mantojums Latvijā	19

Pārskata gadā LNA sadarbībā ar citām valsts pārvaldes iestādēm organizēja seminārus:

Semināra nosaukums	Kopā
Amata apraksta nozīmība un tā izstrāde	44
Mērķu un sasniedzamo rezultātu definēšana valsts informācijas sistēmā NEVIS	48

LNA 2015.gadā uzsāka nodarbināto profesionālo tālākizglītību, kurā piedalījās 46 nodarbinātie ar darba stāžu līdz pieciem gadiem. Apmācības turpināsies arī 2016.gadā. Mācību semināru mērķis atbalstīt viņu profesionālo izaugsmi, attīstīt kompetences, kas

ļautu nepārtraukti pārskatīt un mainīt pierastos panākumu gūšanas veidus virzībā uz inovativitāti.

Pārskata gadā LNA nodarbinātie apmeklēja arī citu institūciju rīkotos seminārus un praktiskās nodarbības: Tabulu un formulu veidošana MS Excel, Informācijas resursi un e-pakalpojumu iespējas, Personāla dokumentu saglabāšana (e-dokumenti), Pašapziņa, kā pamats mērķu sasniegšanā, un radošā darbnīca. Izcilības esence, Lietvedība administratīvo pārkāpumu lietās, Korupcijas novēršana, RVS Horizon efektīvai personāla uzskaiti un algu aprēķiniem, Konflikts kā iespēja un sabiedrotais, Izglītošanās mūža garumā 21.gadsmita izaicinājums un nepieciešamība u.c.

6. Finanšu resursi

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

2.tabula

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (2014.g.faktiskā izpilde)	2015. gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 140 078	6 459 537	6 548 623
1.1.	dotācijas	5 146 953	5 558 266	5 558 266
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	731 815	761 635	852 891
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	3 977	2 663	493
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
1.5.	valsts budžeta transferti	257 333	136 973	136 973
2.	Izdevumi (kopā)	6 196 532	6 568 019	6 565 849
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	5 826 969	6 311 452	6 309 282
2.1.1.	kārtējie izdevumi	5 826 969	6 311 452	6 309 282
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	369 563	256 567	256 567

LNA piešķirtais finansējums tika izmantots noteikto prioritāšu un darbības rezultātu sasniegšanai, kā arī neatliekamo arhīva ikdienas darbu veikšanai.

7. LNA darbības prioritātes 2016.gadam:

- ar Vienotās valsts arhīvu informācijas sistēmas (turpmāk –VVAIS) starpniecību saziņu un darba jautājumus starp arhīviem veikt digitālajā vidē, modernizēt institūciju dokumentu un arhīvu pārvaldības uzraudzības darbu;
- veikt LNA ārējās komunikācijas, sabiedriskā tēla, saiknes ar sabiedrību un informācijas aprites uzlabošanas pasākumus arhīvu nozares autoritātes stiprināšanai;
- paplašināt LNA speciālistu profesionālās pilnveides iespējas.

Direktore

M.Sprūdža

Vera Guzanova 67227371

e-pasts: vera.guzanova@arhivi.gov.lv

7349